

מציע דלועין במקום ירק, אפשר לומר שמיניה של ירק הוא.

אמר אביי: זה שאמר רבי עקיבא שגם דלועין הם בכלל נדר של ירק, ונאסרים, כל זה הוא רק מספק.

ולכן, מודה רבי עקיבא לענין מלקות, אם עבר על נדרו ונהנה מהדלועין, שאינו לוקה, כיון שמלקות לוקים רק אם ודאי עבר על איסור, ואילו כאן רק מספק אמרינן שדלועין בכלל ירק נאסרו.⁽³⁾

ודנה עתה הגמרא מי הוא התנא של המשנה להלן:

תנן התם במסכת מעילה, לגבי דין שליחות, שאף על גב שלגבי כל הענינים שלוחו של אדם כמותו, אין זה אמור במקום שהשליחות היא לדבר עבירה, כי אין שליח לדבר עבירה.

אבל לגבי מעילה בהקדש חידשה תורה שיש שליח לדבר עבירה, ואם שלחת אדם שליח להוציא חפץ מהקדש לחולין, בשגגה, נחשב הוא לשלוחו, וחייב המשלח כדין מועל בהקדש.

ולכן, השליח שעשה את שליחותו של בעל הבית ששלחו להוציא הקדש לחולין, הדין הוא שבעל הבית מעיל, כיון שלגבי מעילה התחדשה הלכה ששלוחו של אדם כמותו.

אך אם השליח לא עשה את שליחותו של

בעל הבית, אלא שינה מדעת בעל הבית, ועשה את הוצאת החפץ של הקדש לחולין שלא בהתאם להוראת משלחו, השליח מעיל, כיון שעשה מדעתו, ואין זה שליחות של בעל הבית, והוא אחראי למעשיו, ולא המשלח.

ודנה הגמרא: מאן תנא, מי הוא התנא ששנה את המשנה הזאת?

אמר רב חפדא: אפשר להוכיח מהסיפא של מתניתין, שהיא סוברת דלא כרבי עקיבא!

דהרי תנן בסיפא של המשנה: כיצד הוא האופן שנחשב שלא עשה השליח את שליחותו של בעל הבית?

כגון, אם אמר לו בעל הבית לשליח, תן בשר לאורחים, והבשר הזה היה בשר הקדש.

הרי אם היה עושה השליח כדברי בעל הבית, היה מועל בעל הבית ששלחו, ולא השליח.

אבל השליח לא עשה כדברי בעל הבית, אלא הלך ונתן להם במקום בשר, כבר.

או להיפך: אם אמר לו בעל הבית לשליח תן לאורחים כבר, והלך השליח ונתן להם בשר. ולא קיים את דברי בעל הבית.

אז הדין הוא שהשליח מעיל, כיון שעשה את המעשה מדעתו, והוא זה שמתחייב עליו.

3. להלכה פסק הרמב"ם כרבי עקיבא. והקשה ה"כסף משנה" בפרק ט' הלכה ו': מדוע השמיט הרמב"ם את ההוספה שהוסיף אביי בדעת רבי עקיבא, שגם לדברי רבי עקיבא אינו לוקה על

בפירות האדמה הבאים להטעים את המאכל, כשומים ובצלים. ומותר בדלועין.

ג. אם אמר בלשונו "ירק המתבשל בקדירה", אסור גם בדלועין.